

Satiksmes ministrija

Gogoļa iela 3, Rīga, LV-1743, tālr. 67028210, fakss 67217180, e-pasts satiksmes.ministrija@sam.gov.lv, www.sam.gov.lv

Rīgā 28.02.2019 Nr. 10-03/661

uz 13.02.2019 Nr. 1-2.75/512

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai

Par izsludināto konsultāciju dokumentu par universālā pasta pakalpojuma sniedzēja noteikšanu konkursa kārtībā

Satiksmes ministrija ir izvērtējusi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk - Regulators) sagatavoto konsultāciju dokumentu par universālā pasta pakalpojuma sniedzēja noteikšanu konkursa kārtībā (turpmāk – konsultācijas dokuments) un savas kompetences ietvaros sniedz šādu viedokli.

1. Ievērojot, ka konsultācijas dokumenta 1.pielikuma „Noteikumi universālā pasta pakalpojuma sniedzēja noteikšanai konkursa kārtībā” (turpmāk – Noteikumi) visā tekstā kā saīsinājums tiek izmantots termins “ārvalstīs reģistrēts komersants”, lūdzam attiecīgi precizēt 9.2.apakšpunktā norādīto terminu (“ārvalsts komersants”).

2. Noteikumu 9.3.apakšpunktā noteikts kritērijs, ka konkursa dalībniekam izsludināšanas lēmuma spēkā stāšanās dienā ir vismaz piecu gadu pieredze pasta pakalpojumu sniegšanā”. Savukārt 11.7. un 11.8.apakšpunkts paredz, ka pretendenta piedāvājumā papildus reģistrācijas iesniegumam jābūt ietvertam arī apliecinājumam par tā neto apgrozījumu pasta pakalpojumu sniegšanā iepriekšējos piecos noslēgtajos pārskata gados, kā arī darbības pieredzes apraksts. Saskaņā ar Latvijas normatīvo aktu prasībām uzņēmumiem (kas jau nostrādāja ilgāk nekā vienu pilnu gadu) kā pārskata periods ir noteikts kārtējais kalendāra gads no 1.janvāra līdz 31.decembrim, un faktiskais gada neto apgrozījums tiek pierādīts apstiprinātajā gada pārskatā. Ievērojot minēto, un to, ka konkursa komisija vērtēs piedāvājumā esošo dokumentu atbilstību konkursa noteikumiem, tostarp informāciju par pieredzi un neto apgrozījumu iepriekšējos noslēgtajos piecos gados, prasība par vismaz piecu gadu pieredzi izsludināšanas lēmuma spēkā stāšanās dienā ir pretrunā ar 11.7. un 11.8.apakšpunktu, jo lēmuma izsludināšanas dienā vēl iespējams nebūs iesniegts gada pārskats par pēdējo (piekto) gadu. Tādējādi lūdzam precizēt 9.3.apakšpunktu “piedāvājuma iesniegšanas dienā tam ir vismaz pilnu noslēgto piecu gadu pieredze pasta pakalpojumu sniegšanā”.

3. Saskaņā ar Noteikumu 9.2.apakšpunktu par konkursa pretendentu var būt Latvijas Republikas pasta komersantu reģistrā reģistrēts pasta komersants vai arī citā Eiropas Ekonomikas zonas valstī reģistrēts pasta komersants. Noteikumu 11.3. apakšpunktā ir noteikta prasība ārvalstīs reģistrētajam pasta komersantam piedāvājumā sniegt ziņas, kas liecina par reģistrāciju ārvalsts komercreģistrā, bet 11.4.apakšpunktā noteikta prasība pievienot reģistrācijas apliecību, nenorādot reģistrācijas mērķi. Lūdzam precizēt Noteikumu 11.4.apakšpunktu, norādot, ka piedāvājumam jāpievieno “reģistrācijas apliecība darbībai pasta jomā vai cits dokuments, kas apliecina šī komersanta tiesības ārvalstī darboties kā pasta komersants (piemērām, licence vai reģistrācija ārvalsts pasta pakalpojumu regulēšanas iestādē).

4. Noteikumu 11.8.apakšpunkts nosaka prasību iesniegt iepriekšējo piecu gadu darbības pieredzes aprakstu un tiek norādīts iesniedzamās informācijas saturs -pasta sūtījumu apjomi, darbinieku skaits, pasta pakalpojumu sniegšanas vietu skaits u.c. Ņemot vērā, ka universālā pasta pakalpojuma (turpmāk – UP) sniedzējam jānodrošina ne tikai iekšzemes, bet arī pārrobežu pasta pakalpojumi noteiktās pasta sūtījumu svara kategorijās, svarīgi iegūt informāciju par konkursa pretendenta sadarbības pieredzi ar pasta komersantiem gan Eiropas Ekonomikas zonas valstīs, gan trešajās valstīs (norādot ES valstu un trešo valstu skaitu, ar kurām ir tiešā starptautiskā sadarbība), kā arī pieredzi attiecībās ar muitas iestādēm un kravu pārvadātājiem, kas apliecinātu pretendenta izpratni par starptautisko prasību pārzināšanu un spēju nodrošināt pārrobežu pakalpojumus. Aprakstā par pieredzi svarīgi arī norādīt, kādas izstrādātas procedūras pasta pakalpojumu kvalitātes (gan iekšzemes, gan pārrobežu) mērīšanai (vai aprakstīt plānoto, ja tāda vēl nav izveidota) un sūdzību izskatīšanas procedūras.

Uzskatām, ka šī informācija ir nepieciešama, lai konkursa pretendents pierādītu savas spējas nodrošināt pakalpojumu kvalitāti atbilstoši noteiktām saistībām, un to nevar ietvert jēdzienā “cita informācija”, vai tikai raksturot pieredzi ar nosūtīto pārrobežu pasta sūtījumu skaitu, tādējādi lūdzam papildināt Noteikumu 11.8.punktu ar minētajiem informācijas veidiem, lai nodrošinātu iespēju konkursa komisijai iespēju objektīvi un caurskatāmi novērtēt konkursa dalībniekus.

5. Noteikumu 13.1-13.6.apakšpunktā ir noteikts vēstuļu korespondences sūtījumu (tajā skaitā ierakstīti un apdrošināti sūtījumi) un pasta paku (tajā skaitā apdrošinātas) apjoms kalendārajā gadā, kuriem jāaprēķina plānotie tarifi. Nav skaidrs, pamatojoties uz kādiem principiem ir norādīts kopējais apjoms. Saskaņā ar Pasta likuma 16.panta otro daļu pasta sūtījumus pēc sniegtā pasta pakalpojuma veida iedala vienkāršos pasta sūtījumos, ierakstītos pasta sūtījumos un apdrošinātos pasta sūtījumos, attiecīgi katram vēstuļu korespondences sūtījumu veidam (vienkārši, ierakstīti, apdrošināti), kā arī pasta pakām tiek noteikts atšķirīgs tarifs, jo atšķiras šo pasta sūtījumu apstrādes procesi.

Noteikumu 52.punktā noteikts, ka, ja divi vai vairāki konkursa dalībnieki ir ieguvuši vienādu konkursa komisijas locekļu vidējo vērtējumu, uzvarētājs ir tas, kurš tarifu projektā ir norādījis zemākas plānotās pakalpojuma sniegšanas izmaksas kalendārajā gadā. Taču Noteikumu 13.punktā ir noteikts tikai kopējais vēstuļu korespondences sūtījumu un pasta paku apjoms kalendārajā gadā, un to skaitā ietilpst arī ierakstīti un apdrošināti sūtījumi, bet nav norādīta šo sūtījumu veidu proporcija. Tādējādi nav skaidrs, kā konkursa pretendents varēs aprēķināt, bet konkursa komisija varēs salīdzināt piedāvātos tarifu projektus, ja tie nebūs aprēķināti konkrēto pasta sūtījumu veidu apjomiem..

Ņemot vērā minēto, lūdzam precizēt Noteikumu 13.1.-13.6.apakšpunktu, nosakot tarifu aprēķinam viennozīmīgi un nepārprotami skaidrus nosacījumus - pasta sūtījumu apjomus iedalītus atbilstoši sniegtajam pakalpojumam (vismaz proporcijā), piemēram, izdalot apjoma ziņā atsevišķi no kopējā norādītā skaita (20 milj.) vienkāršus, ierakstītus un apdrošinātus sūtījumus.

6. Noteikumu 43. un 44.punktā noteikts, ka konkursa komisija izvērtē konkursa dalībnieka piedāvājumā iekļauto informāciju, tajā skaitā tarifu projektu, sagatavojot vērtējumu atbilstoši Padomes lēmuma 5.pielikumā noteiktajiem vērtēšanas kritērijiem. Saskaņā ar Noteikumu 11.6., 11.7. un 11.8. apakšpunktu piedāvājumā jābūt iekļautiem arī dokumentiem, kas apliecina kvalitātes prasību nodrošināšanu, neto apgrozījumu iepriekšējos piecos gados un iepriekšējo gadu darbības pieredzi. Taču saskaņā ar minēto 5.pielikumu konkursa komisija vērtē tikai konkursa dalībnieka plānotās pakalpojuma nodrošināšanas izmaksas, savstarpēji salīdzinot visu konkursa dalībnieku piedāvājumus, piešķirot punktus atbilstoši vērtēšanas kritērijiem. Tādējādi, nenosakot vērtēšanas punktus citai piedāvājumā esošai informācijai, kas liecina par konkursa dalībnieka pieredzi, izpratni un spējām nodrošināt gan iekšzemes gan pārrobežu pakalpojumus, tiek radīts risks, ka par konkursa uzvarētāju tiks noteikts tāds

konkursa dalībnieks, kas aprēķinājis viszemākās plānotās pakalpojumu izmaksas, taču reāli nevarēs nodrošināt UP kvalitāti nepieciešamajā līmenī.

Tādējādi lūdzam izvērtēt lietderību papildināt Padomes lēmuma 5.pielikumu ar papildu vērtēšanas kritērijiem - pieredze, sūdzību izskatīšanas procedūras u.c. Vienlaicīgi lūdzam Padomes lēmuma 2.pielikuma “Deklarācija par atbilstību” (d) punktā svītrot vārdus “cik labi vien iespējams”.

7. Noteikumu 49.1.apakšpunktā konkursa komisijai ir noteiktas tiesības konkursa dalībnieku izslēgt no dalības konkursā, ja tarifu veidojošo izmaksu pamatojums ir nepietiekams vai izmaksas nav ekonomiski pamatotas. Savukārt Noteikumu 40. un 41.punktā ir noteiktas konkursa komisijas tiesības no pretendenta vai konkursa dalībnieka pieprasīt sniegt papildu informāciju par atbilstību noteikumiem vai izsludināšanas lēmumam, kā arī par piedāvājuma izmaksu un tarifu veidošanas mehānismu.

Sādas pretrunīgas prasības var radīt nevienlīdzīgu un diskriminējošu attieksmi pret dažādiem konkursa dalībniekiem, vērtējot to piedāvājumus. Lūdzam precizēt Noteikumu 49.1.apakšpunktā noteiktās konkursa komisijas rīcības kritērijus, papildinot ar nosacījumu “ja pretendents vai konkursa dalībnieks nav iesniedzis konkursa komisijai šo noteikumu 40.-41.punktā noteiktajā kārtībā pieprasīto papildu informāciju, vai papildus iesniegtā informācija ir neprecīza un nepilnīga”.

8. Lūdzam izvērtēt iespēju precizēt Noteikumu redakciju, nosakot gadījumus, kuros konkursa komisija var pieņemt lēmumu par to, ka konkursā nav uzvarētāja.

9. Saskaņā ar Noteikumu 60.punktu ja konkursa uzvarētājs neizpilda Noteikumos noteikto un ar Regulatora lēmumiem noteikto, Regulators var lemt par konkursa lēmuma atcelšanu un jauna konkursa izsludināšanu, taču nav noteikts, kādā veidā tiks nodrošināta UP sniegšanas nepārtrauktība. Lūdzam izvērtēt iespēju precizēt Noteikumu redakciju, nosakot, ka līdz brīdim, kad stājas spēkā Regulatora padomes lēmums par jauna UP sniedzēja apstiprināšanu, UP pakalpojuma sniegšana jānodrošina konkursa uzvarētājam.

10. Noteikumu 62.punkts nosaka prasību konkursa uzvarētājam pirmajā pakalpojuma sniegšanas gadā līdz 10.aprīlim iesniegt Regulatoram informāciju par pakalpojuma nodrošināšanu pirmajos trīs mēnešos. Uzskatām, ka norma ir ļoti vispārīga, jo nav noteikts iesniedzamās informācijas apjoms. Lai Regulators varētu vērtēt UP saistību izpildi un atbilstību noteiktajām prasībām, lūdzam precizēt šo punktu un, papildināt ar vārdiem “par pakalpojuma saistību izpildi” (līdzīgi kā 63.punktā). Pretējā gadījumā, neparedzot informācijas sniegšanas mērķi, šī norma ir deklaratīva.

11. Padomes lēmuma lemjošās daļas 4.1. un 4.2.apakšpunktā ir noteikti nosacījumi attiecībā uz pasta sūtījumu piegādi un pasta pakalpojumu sniegšanas vietu darbības laiku vismaz piecas darba dienas nedēļā. Ievērojot, ka parasti darba nedēļa ilgst piecas dienas no pirmdienas līdz piektdienai, bet saskaņā ar tiesību aktiem nedēļas vidū var būt noteiktas arī svētku dienas (brīvdienas), vai darba dienas pārceļ uz sestdienu ar izvēles iespējām komersantiem, tādus gadījumos nevar nodrošināt darbu piecas dienas nedēļā. Tādēļ lūdzam papildināt minētos punktus ar atrunu “ja tās saskaņā ar tiesību aktiem nav noteiktas par brīvdienām”.

12. Vēršam uzmanību, ka Noteikumos ir nepietiekami detalizēti noteikti uzdevumi pretendentam/konkursa uzvarētājam:

- nav noteiktas prasības par apliecinājumu, ka pretendents spēs līdz 2020.gada 1.janvārim nodrošināt Latvijas Republikas pasta apmaksas zīmju izdošanu, kā arī nav noteikta konkursa uzvarētāja rīcība gadījumos, kad pasta sūtījumu nosūtīšanai tiks izmantotas iepriekšējā UP sniedzēja izdotas Latvijas Republikas pasta apmaksas zīmes;

- nav noteiktas prasības par pretendenta izpratni un spējām līdz 2020.gada 1.janvārim nodrošināt līgumu noslēgšanu ar citu valstu izraudzītajiem pasta komersantiem, lai pildītu Pasaules Pasta savienības dokumentos noteiktās saistības.

13. Saskaņā ar Pasta likuma 27.¹ panta pirmo daļu pasta komersantam, kurš izraudzīts par UP sniedzēju, Regulators nosaka UP saistības, kuras paredz skaidri formulētas, nediskriminējošas un proporcionālas prasības, lai stimulētu efektīvu UP sniegšanu.

Vēršam uzmanību, ka Padomes lēmuma secinājumu daļā nav sniegts argumentēts skaidrojums, kāpēc, neskatoties uz tendencēm, kas notiek reorganizējot pasta pakalpojumu sniegšanas vietu darbības modeļus dēļ ļoti zema pieprasījuma pēc pasta pakalpojumiem, kvalitātes prasības attiecībā uz pasta pakalpojumu sniegšanas vietu skaitu un izvietojumu, kā arī uz vēstuļu kastīšu izvietojumu un skaitu tiek saglabātas esošajā līmenī, radot riskus, ka UP saistības var radīt pārmērīgu administratīvo slogu un ievērojami ietekmēt UP sniedzēja finansiālo stabilitāti. Vienlaikus Satiksmes ministrija uzskata, ka Latvijas demogrāfiskais stāvoklis attālinātās lauku teritorijās būtu jāvērtē saistībā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 1997.gada 15.decembra direktīvas par kopīgiem noteikumiem Kopienas pasta pakalpojumu iekšējā tirgus attīstībai un pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai 3.panta nosacījumiem, līdz ar to aicinām Regulatoru izvērtēt esošās kvalitātes prasības un iespēju noteikt pasta sūtījumu savākšanas biežumu, balstot to uz pieprasījumu un iespējami salāgojot to ar piegādes procesu, bet ne mazāk, piemēram, kā trīs reizes nedēļā.

Vēršam uzmanību, ka abonēto preses izdevumu piegādes pakalpojumi ir UP sastāvdaļa, tādējādi arī uz šo pakalpojumu jāattiecinā UP saistības, taču Padomes lēmums neparedz šo pakalpojumu kvalitātes prasības. Ministrijas ieskatā nav pieņemams, ka daļu no UP saistībām UP sniedzējs nosaka sev pats, un Padomes lēmuma secinājumu daļā nav sniegts izvērstis un argumentēts skaidrojums šādam pieņēmumam.

Tādējādi aicinām pārskatīt Padomes lēmuma lemjošās daļas 4.3. un 4.4. apakšpunktā minētās kvalitātes prasības, nosakot lielāko elastību, kā arī nosakot kvalitātes prasības arī abonēto preses izdevumu piegādes pakalpojumiem, lai UP sniedzējs saskaņā ar Pasta likuma 27.¹ panta pirmās daļas 4.punktu varētu nodrošināt UP saistībās ietverto prasību sniegt UP ekonomiski izdevīgākajā veidā.

Valsts sekretāra vietā –
valsts sekretāra vietniece

Dž.Innusa

Pakule 67028115
inese.pakule@sam.gov.lv

DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR
LAIKA ZĪMOGU